

DIV DIV - EY ÇOBAN

İlknur KURUHALİL

Dıv Dıv¹

Bartın

06.12.2023

Mahallenin çocukları, Hoca'yı çok severmiş. O da onların muzipliklerinden hayli keyiflenirmiş. Çocukla çocuk olur, aralarına karışmış.

Bir gün Hoca pazardan yorgun argın evine dönerken, çocuklar her zamanki gibi çevresini sarmış. Kavuğunu istemişler.

- Kavuğu ne yapacaksınız, demiş Hoca.
- Onu biraz gezdireceğiz, seveceğiz, demişler.

Hoca, siz benimle dalga mı geçiyorsunuz demeye kalmadan, kavuğu başından kaptıkları gibi birbirlerine atmaya başlamışlar. Hoca evine kavuksuz dönünce hanımı şaşırarak sormuş:

- Kavuksuz kendini çıplak sanırdın bey, kavuğun nerede?
- Baktı büyük olmak hiç de iyi bir şey değil, çocuklarla biraz çocuk olmaya gitti, demiş.

Masal ya, bu fıkradan nisbet çıkarmış olacak ki İlkyar gönüllüleri de düşmüşler yollara.

Kanmışlar çocuk dolu ovalara...

Evrende her şey sevgi ile ısınır. Gönülden kopan bir söz ise insanı üç kış ısıtmaya yeter. Daha bu izlenimi yazarken üç yıl garantiledim desenize. Belki biraz içiniz tutuşur diye. Öyle ya dünyada iki şey birbirine kavuşur, sarılır. Her şey sevgiyle ısınır. Ve iddia ediyorum: bu sevginin kaynağı İlkyar'dır. Bi kikirdediniz sanki fizikçiler, hayırdır?

Neyse bu ciddi bulgularıma Bartın'da İshak'ın hayalleri ile ulaştım. Bir de topacının etrafında yanan alevler sardı içimi.

¹ https://youtu.be/z56vXa7moU0?si=DS-KK0YTI_6yfa7m

Isındım. Artık çakmaktaşımdan imal etmeli şu topaçları... Çünkü ancak bu kadar yakar Hüseyin'in bakışları.

Üşüyormuş. Karda açan çiçek şimdi, sahi neydi ismi? Simay... Yok yok Berfin olmalı. Yusuf "eğil abla" dedi. Minik parmağıyla yanağımdaki çukuru karıştırdı. Az bi kurcaladı. Kızarttı yanaklarımı. Bi kuyuya dalacaktı tam. Kaçtı.

Hamdım, piştim, yandım. Stirling motorlar dıştan yanmalıysa Kerim, Efecan, Veysel de içten yanmalı. Bunu futbolda anladım. Çivi dedikleri buzbeyaz dağ, bir hohladım açtım. Dökülen kıvılcımları ıccacık ellere saçtım.

Küçük Prens saçlı Yusuf geldi. "Bitmez bu çakır kuşların tekerlemesi" dedi. Oysa daha yazacaktım.

Ben onu pamuk şeker, pişmaniye sandım. Buzul saçlı bi hoca tanıdım. Penceresinde ayva yaprakları. Ondan benzi sarı. Çekmecesinde civekli çocuk mektupları. Sirtında anka kanatları...

Dağların dizleri kömür gibi berelenir,

mor sarı lekelenirmiş.

Gökte üç yıldız küsmüş.

Kanma bu yazdıklarım hep düşmüş.

EY ÇOBAN

KA, Kar, Kars, Kardikeni...

Masamda KAR romanının göz kırpması.

Başımda cici giy, cici giy kuşları.

Felik felik, tu fi, tu fi...

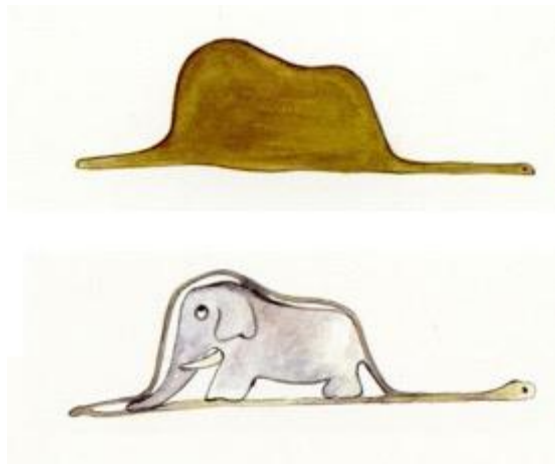
İlk o zaman duydum yüreğimde

Kars'ta hatırlayacağım masumiyeti.

Beyaz Mantolu Adam her zamanki şefkatiyle ak yakaları arasından bakıyordu. Kuruldu İlkyar toyu, hedef Serhat boyu. Geride bırakılan mutluluk zorlantısı, karın tokluğu... Gökyüzünde pinpon toplarına dokunanların yükseldi kalplerinden birer beyaz kuğu...

Profesör Orhan, geçenlerde anjiyo olunca "sen bize az mı refakatçi oldun" diyerek ziyaretine gittiğim, benim için okulumuzun hem şoförü hem teknisyeni Ali İhsan (Ali-San. Ltd.Şti) abiyle bütünleşen; kimi zaman hastaneye kimi zaman yenileceğimizi bildiğimiz il müsabakalarına taşıyan yibolara "hususî" ak minibüslerden biriyle aldı bizi. Akyaka'ya gitmek için...

Akyaka'da yüreği akçacık çocuklar çevremizi sardı. Büyükler anlamaz. "Kırmızı tuğlalı bir ev gördüm, pencerelerinde sardunyalar ve çatısında kumrular vardı." Hepsî doğru bilince fırlattım elimdeki şapkayı, gösterdim fil yutmuş boa yılanını...

Şiir kardık. Naçarsan, Arda'nın gözlerinin çölü çimlendi, "Ay benim arzu gızım" deyince Zeliha'nın incili balığı ışıldı. İbrahim şen güldü.

"Kapıya kaç farklı şekilde gidersin?" oyununda Berat ve İdris bitirim ikilisinin hayal güçlerini birleştirmesi hepimizi kahkahalara boğdu.

Muhtar izin vermese de Coni de araya karıştı. Artık dostumuzdu.

Bir aralık NBC'nin Kuru Otlar Üstüne'sindeki resim öğretmeni gelmişken aklıma, şaşırttı beni Akyaka'da, halayını çekerek duvar boyayan, ressam olacak öğrencileriyle Tahir Hoca...

Bir başka yboya geçmeden anayım adlarını Hamide, Esra, Beyza, Büşra, numunelik Haktan Abi, Şule, İrem, Berivan Abla, Selma Hoca... 19 Mayıs gençliği gönül koymasın bana.

Eyvah dimme, Kars Ardahan Iğdır'a türküleriyle yol boyu bizi coşturan, hiçbir ilçenin kalbini kırmayayım diye tam 4 dakikalık şarkı yazan Yudum Abla, sen de gönül koyma bana:

Ardahan'dan bal getir, bana kaz getir, bana kar getir.

E bulamazsan Selim'e, e bulamazsan Susuz'a, Arpaçay'a,

Digor'a uğra da selam getir.

Baş üstüne.

Bir selam almaya, uğradık Digor'a...

Umut bizi karşıladı orada. İzzet peşimden koştu her etkinlikten sonra. Havin, Rojat, Medine, Pikaçu sarısı saçlarıyla Hacer, Mehmet, Afşin, Ömer...

Samet'in dün etkinlikte söylediği gibi "güneş boynumun köküne vuruyordu" Yaratıcı Drama'da düğüm olup çözülürken bu duruşumuz sonsuzluk işaretine benziyordu. Fark edecekler mi diye beklerken daha önce Edebiyat etkinliğine giren akıllı sınıf hışırdadı:

"Abla bak, tahtaya çizdiğin gibi ∞ olduk."

"Gıldır gıldır barana" diye başlayan türküden sonra şu çiçeklere verilen çiçek coşturanlar gibi -gerçek çikolata sevdalıları iyi bilir- hızla bünyeye giren çikolatalı puding coşturdu bizi.

"Dere geliyor dere, Alfabe, İngilizli mingili" oynadık deli gibi.

Mektup adresini yazarken "abla en çok VR etkinliğini beğendik" cevaplarına daha güzellerini görebilmeleri için umut ettim ama çıkınca adımız edebiyatçıya, bi kere munzurluk benim işim.

“Ne olmuş biliyor musunuz?” dedim “Şu bizim çokbilmiş Güccük Pirens, tembellik etmiş. Evreni için zararlı mı zararlı olan Boabap ağaçlarını hiç kesmemiş. Ertelemiş, ertelemiş ve bir gün Boabap ağaçları evrenini ele geçirmiş.”

Arkadan bir parmak kalktı. Arkadaşlarına dönüp kitaptan okur gibi fısıldadı: “Yani sanal evrenlerin hayal gücümüzü kısırlaştırmasına izin vermemeliyiz.”

“Fakat krallığının her yerini dolaşmamış olan hükümdar, hayal kurmaya vakti olmayan iş adamı, “şu gökyüzündeki parıldayan şeyler” diyerek adını bile bilmediği yıldızları saymakla yetinen bilim insanı Boabapların kalpte tohumlanmasına izin vermiş...”

Pencere açıldı. Az önce kurulan hayaller fırlayayım derken tel örgüye takıldı. Telin öte tarafında ise güzellikler vardı. Yalnız bu güzellikler el değiştire değiştire asıl sahibine ulaşmadan yıpranmış, solmuştu. Dikenli tellere dolaşmış güzellikler inançların zaman aşımına uğraması, birikmiş kabuller, kalplerdeki kötülüklerin ufacık tortusu ile ellenmiş, bozulmuştu. Tel örgüdeki bu görüş kirliliği bir adım ötesindeki güneşi, saf güzelliği perçinliyordu.

Daha fazla bakamadım. Çırpındım. Sanki patalyaya düşmüş bir sakaydım.

Bu halim akşam Erden Abi'nin konuşmasına kadar sürdü. Digor'daki çocuklar güzel soruları ile Ceviz Kabuğu'nu merak ettiler, her biri bilgin bir kütüphaneciye sorular yöneltir gibi... Evrende büyük sorunlar vardı. Hava kirliliği, çevre kirliliği, okyanusların kirliliği... Benimse -keşke sorsaydım- kafayı taktığım bir sorum vardı: “Peki ya Ermiş abi, kalp kirliliği?” Neyse ki Akyaka'da yazdığımız Erden Abi, kırmızı ayaklı kuşu ve İlkyar'ın Yibo Sokak'ta geçen hikâyesini hatırladım da yüreğim hafifledi.

“Benim Yarım Güzellerden Bir Dane, Bir Dane oy...”

Kars'ta hangi türküyü dinlesek borçlu çıkıyorduk.

Bu sefer bal, kaz, kar değil; ismarlanan “nar” için yola koyulduk...

Ancak Kağızman'da artık nar yetişmiyor, Erdem,

Re re la do la fa sol la

Bedirhan, Ayşenur bu eksiği nar yanaklarıyla kapatıyordu.

İlk gördüğümde ise Melike'yi, bi anda ağzımdan çıkıverdi Kadife ismi. Tıpkı romanda hayal ettiğim gibi...

Harun, Yiğit, Berat, Güney, İbrahim. Yeşilparmak Elif Aba'nın çiçekleri... Bir zamanlar gitmek istediğim Kuzeydoğa Derneği, aklımın bi ucuna dökülen Aras Nehri...

İyi bir kuşbaz, serinofil değilim. Bildiğim yerden sormasa Kuşçayırı'nı yazan Unutmabenim:

“Abla kuşlar nasıl öter?” İspinozlar kalbin gibi... Bazıları ise ayıplayayarak... Hele ormanı kirlettiysen en çok Çıvgınlar: çif çaf, çif çaf... Sakalar kızgın: şak şak...

Origamide sorular değişti. “Turna kuşu nasıl öter?” İşte onu bilemedim bak!

Öğlen yemekte batik desenli güleç yüzüyle Mansur Abi iki parmağını makas gibi oynatarak kaz etinden küçük parça ister miyim diye sordu. Nerden anlamıştı işaret dilini unuttuğu mu? Sonra gönlünü almak için yaptım aşağıdaki işaretleri, bazı kuşlar da böyle öter yani:

Geçen sormuştum hani, bre köftehorlar bu sefer bilin bari...

Kağızman'da en çok kuşlardan konuştuk ama ötümüm bozuktu. Geçim sakası değilim demek ki... Kısılcınca sesim, kurtardı beni işaret dili. Eee herkes öğrenmeli.

Ancak Yudum Abla'nın türküsü bitmedi. *Bal, kaz, kar* arayışı devam etti.

Derken eski toprak, Kantinci Nurettin Abi'nin kasketi ile bizi karşılaması artık “selam”ı olsun aradan çıkardığımızı müjdeledi. İlkyar Konvoyu buradan havluları eksik iki ak araba, pruvası neta, başta Kızıroğlu Mustafa Hoca olmak üzere dönüş için hareket etti.

Türkü bitti. Yazım bitmedi.

Çünkü yazsam iyi olur Kars'tan sonra bir süre hayatı beğenmeyeceğimi.

Konuşmaları, bakışları, birbirine hipnoz olmuş hayatları, kendimi... Kars çocukları kadar saf; Kars âşıkları, İlhami, İhsani, Çobanođlu, Kizirođlu gibi mert, Nasrettin Hoca kadar hikmet sahibi olmayacak hiç biri.

Uçađa bineceğim fakat Kars'tan sonra gördüğüm gemiyi de uçağı da beğenmeyeceğim. Çünkü Kâğıt Olimpiyatları'nda Ateř grubunun imal ettiği *Nuh'un Gemisi* kadar geniş değil biri. Jules Verne görse ayıplar. Hepsi tek tip. (Hem bir sır vereyim: Hüseyin Hoca'nın bacakları da sığmıyor)

Otogarda buğulanacak hemen gözlerim, bilet kesen görevlinin suratsızlığı, izlediği haberleri sunan spikerin kayıtsızlığı, yan koltukta oturan yolcunun yaşlı kadına bağırması hep bi tuhaf gelecek, Kars'tan sonra...

Fakat Kars'tan sonra, hangi okulda olursak olalım ineklerin başını çıkarıp çıkarıp bizi seyretmesi, ara ara kulağıma çalınan çan sesleri, yolculuk boyu yağmurda sıcakta gördüğümüz Küçük Prens pelerinli kahramanlar, herkesin çocukken bilip şimdi unuttuğu řu şarkıyı hatırlatacak bana:

Ey çoban, nedir kederin?

Yalnızlık, buymuş kaderin.²

Hatırladınız mı?

Yine gezersin

yine gezersin

sürülerinle

dertli çoban...

Bense hep aradaki kelimeyi unuttur, yerine başka bir şey olmasını hayal ederim.

Kars çobanları, köy çocukları, Çoban Hüseyin için gelin birlikte söyleyelim:

“Yine gezersin

yine gezersin

gemilerinle

dertli çoban”

İlknur Kuruhalil
Boğaziçi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı

² https://youtu.be/Us8XkW_9FQs?si=ESM8k35LI25GOpr